

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj

5

Številka: 002-01-4/2018/
Ljubljana, 19. 6 .2018

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je, na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), oblikovala naslednje

P O R O Č I L O

k Operativnemu načrtu o sodelovanju ministrstev pri pripravi regionalnih razvojnih programov za obdobje 2021 – 2027 - predlog za obravnavo

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj se je na 11. seji 18. 6. 2018 **seznanila** z Operativnim načrtom o sodelovanju ministrstev pri pripravi regionalnih razvojnih programov za obdobje 2021 – 2027 - predlog za obravnavo (v nadaljevanju: operativni načrt).

Regionalni razvojni programi (RRP) so temeljni strateški in programski dokumenti na regionalni ravni, s katerimi se uskladijo razvojni cilji v regiji in določijo instrumenti ter ocenijo viri za njihovo uresničevanje. Osnovni strateški okvir za pripravo RRP za obdobje 2021-2027 predstavljajo Strategija razvoja Slovenije 2030 (sprejeta), Strategija prostorskega razvoja Slovenije (v pripravi) in Državni program razvojnih politik, ki mora biti v skladu z Zakonom o javnih financah sprejet do 30. 11. 2019. Poleg tega bo tudi regionalni prostorski plan, ki ga uvaja nov Zakon o urejanju prostora, podlaga za pripravo RRP za obdobje 2021-2027 v posamezni regiji. Zakon predvideva sprejem regionalnih prostorskih planov najpozneje do 1. 1. 2023, pri čemer se po besedah predstavnika Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo ocenjuje, da se lahko vsaj nekaj prostorskih vsebin (predvsem tam, kjer je možno pripraviti strateška izhodišča) vključi v programiranje evropske kohezijske politike v novem finančnem obdobju. Glede na predviden manjši obseg sredstev iz evropske kohezijske politike za namen regionalnega razvoja, pri čemer se bodo možnosti financiranja infrastrukturnih projektov v prihodnje še zaostrole, predstavniki Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo opozarjajo, da bo treba po 2021 nadomestiti izpad evropskih sredstev iz državnega proračuna. To je lahko tudi priložnost za reformo financiranja občin. Kot dodajajo na Službi Vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, izkušnje aktualnega programskega obdobja kažejo, da bo treba za potrebe financiranja lokalne (regionalne) infrastrukture razmisliti o prestrukturiranju državnega proračuna in iskanju domačih finančnih virov, npr. v smeri v preteklosti poznanih neposrednih regionalnih spodbud za financiranje projektov iz RRP.

Kot izhaja iz operativnega načrta, ki ga sprejme Vlada, bodo morali vsi deležniki na državni in regionalni oz. lokalni ravni čim prej začeti s pripravami na novo finančno perspektivo in ugotoviti robne pogoje evropske kohezijske politike po 2021. Operativni načrt predvideva, da se do 31. 8. 2018 Vlada seznanila z operativnim načrtom in razvojne regije sprejmejo programe priprave RRP 2021-2027. Do konca 2018 sprejmejo ministristva manjkajoče strokovne podlage. Razvojne regije pripravijo do 31. 3. 2019 osnutke strategij razvoja regij (strateški del RRP) ter jih do 31. 7. 2019 sprejmejo na razvojnih svetih regij in potrdijo na svetih regij. Do konca 2019 razvojne regije pripravijo osnutke programskih delov RRP 2021-2027 ter jih do 30. 6. 2020 sprejmejo na razvojnih svetih regij in potrdijo na svetih regij.

Kot opozarjajo predstavniki združenj občin, se nujnost vzpostavitve pokrajin kaže tudi v okviru priprave RRP 2021-2027, saj je regionalni prostorski plan kot eden od podlag za pripravo RRP v posamezni regiji prostorski strateški akt regionalnega pomena, ki bi ga morala sprejeti pokrajina. V zvezi s tem predstavnik resornega ministristva poudarja, da imajo v skladu z Zakonom o skladnem regionalnem razvoju razvojni sveti regij kot tripartitni organi (občine, gospodarstvo in NVO) pristojnost odločanja. Sveti regiji, ki ga sestavljajo župani občin, pa sprejemajo ključne odločitve oz. imajo v ključnih zadevah t.i. pravico veta. S tega vidika je zagotovljeno večnivojsko dogovarjanje z državo. Kot opozarjajo združenja občin, priprava dogovorov za razvoj regij kot izvedbenih dokumentov RRP temelji na številnih usklajevanjih, kar otežuje sprejem konsistentnih odločitev. Kot pojasnjujejo na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, ko bo država podpisala dogovor z regijo in s tem z njo dogovorila, katere projekte od spodaj navzgor bo podprla in morebiti predlagala še sektorski program (projekt, ki se izvaja v regiji), bo to stalnica ne glede na menjavo vlade in finančne vire (če ne bo evropskih sredstev, bo treba zagotoviti proračunska sredstva).

Združenja občin tudi opozarjajo, da je pri pripravi RRP ključni sogovornik države vseh 212 občin, pri čemer so tudi RRA občinski instrument. Zato so v ospredju bolj lokalni projekti kot regionalni. Z vidika aktualne finančne perspektive, v kateri je regionalni razvoj zapostavljen, je nujno, da v programskem obdobju po 2021 zagotovimo izvajanje politike skladnega regionalnega razvoja oz. zmanjševanja razvojnih razlik. Dokler bodo razvojne regije kot skupek lokalnih interesov, bomo imeli lokalne projekte s pridihom regijskih projektov. S tega vidika je nujno, da pridemo do pokrajin. Predsednik Združenja občin Slovenije je apeliral, da Državni svet prevzame iniciativo ustvarjanja navora za oblikovanje pokrajin. Prav tako je dal v proučitev pobudo za vzpostavitev bencinskega centa kot stabilen vir financiranja gradnje in vzdrževanje cestnega sistema v državi.

Ob seznanitvi z operativnim načrtom je komisija zanimalo, ali lahko trenutno nestabilno politično okolje, ko ni jasno, kdaj bo Slovenija dobila Vlado s polnimi pooblastili, ogrozi oz. poslabša pogajalska izhodišča Slovenije pri oblikovanju proračuna EU za obdobje 2021–2027. Po besedah predstavnika Službe Vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko sedanja situacija ne ogroža izhodišča Slovenije, saj so aktivnosti skupine strokovnjakov, ki jo vodi kabinet Vlade, v teku. Po prvih predlogih EK bo Slovenija upravičena do 9 % manj sredstev kot jih ima na voljo zdaj, ker pa pogajanja še niso končana, se nam lahko zgodi, da bomo v naslednjem statističnem obdobju preseгли mejo razvitosti in s tem dodatno izgubo sredstev. Ne glede na to bo po besedah predstavnika Službe Vlade za razvoj in evropsko

kohezijsko politiko EK zaradi že predstavljene konkretne razdelitve sredstev med posameznimi državami članicami težje naredila korak nazaj.

V zvezi s predvidenim manjšim obsegom financiranja infrastrukture v okviru prihodnje evropske kohezijske politike komisija opozarja, da morajo občine zgraditi komunalno infrastrukturo zaradi zavez Slovenije kot članice EU, vendar so roki za uresničitev ciljev ogroženi zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Če država danes ni sposobna zagotavljati sredstev za sofinanciranje izgradnje komunalne infrastrukture, je vprašanje, kako bo v prihodnje v okviru fiskalnih omejitev možno izpadla evropska kohezijska sredstva nadomestiti z domačimi proračunski sredstvi. Kot pojasnjujejo na Službi Vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, so možnosti financiranja infrastrukturnih projektov z dodatnimi sredstvi iz dogovora za razvoj regij (ca 250 mio evrov), s čimer je sedanji obseg razpoložljivih sredstev, ob zmanjšanju sredstev v primerjavi s preteklim programskim obdobjem (2007–2013) za cca 25 % (razvoj regij), primerljiv s preteklo finančno perspektivo.

Komisija opozarja, da so tudi znotraj razvitih (razvojnih) regij nerazvita območja (subregije) ter znotraj Zahodne kohezijske regije razvojne regije z velikimi razvojni problemi (npr. Posočje, Cerkljanko, Idrijsko). Ta problemska območja bo treba nasloviti in vzpostaviti mehanizme, ki bo tem območjem omogočil dostop do evropskih kohezijskih sredstev.

Pri programiranju evropske kohezijske politike po 2021 bo morala država uspešno zagovarjati razvojne potrebe vseh razvojnih regij in njihove posebnosti (npr. nerazvita osnovna infrastruktura, ki je pogoje za razvoj) in v okviru programskih dokumentov zagotoviti upravičenost Slovenije do evropskih kohezijskih sredstev za nujno potrebne razvojne (infrastrukturne) projekte. Obenem mora država občinam zagotoviti zadostno pomoč v obliki praktičnih napotkov glede priprave projektov in njihovega financiranja, da se izognemo morebitnemu vračanju sredstev oz. nedoseganju ciljev.

Komisija je sprejela **dodaten sklep**:

Komisija predlaga, da se Operativni načrt o sodelovanju ministrstev pri pripravi regionalnih razvojnih programov za obdobje 2021–2027 (predlog za obravnavo) uvrsti na dnevni red seje Državnega sveta, ki je predvidena 4. julija 2018 v Grosupljem.

* * *

Za poročevalca na seji Državnega sveta je bil določen predsednik komisije Dušan Strnad.

Sekretarka
Meta Štembal, l.r.

Predsednik
Dušan Strnad, l.r.